

Så bygger vi grisstallar i Danmark

Som fortsättning på den tidigare artikeln där vi beskrev en Frats-produktion (7 till 100 kg) och där den danske svinproducenten Søren Buus Andersen berättade om sin produktion, vill jag denna gång försöka beskriva hur vi i Danmark föredrar att producera grisar och hur en stallanläggning dimensioneras.

Danmark

Dimensionering

Som utgångspunkt används data till dimensionering av de olika stallavdelningarna enl tabell 1.

Som framgår av tabellen är stallar alltså dimensionerade till att producera 28 slaktsvin per årssugga.

Observera att det vid ovanstående dimensionering är taget hänsyn till tvätt och rengöring och att vi i Danmark har en slaktvikt på ca 79 kg.

Produktionsstorlekar

Nya stallar dimensioneras till 1 eller 2 veckors omgångar. 3 veckors förekommer, men mycket sällan, då det har visat sig att kapacitetsutnyttjandet är för dåligt.

Vanligtvis väljs 2 veckors omgångar med besättningsstorlekar upp till 300 – 500 sugor. Detta ger en optimal arbetsfördelning i stallarna och samtidigt är det lätt att fördubbla produktionsapparaten och senare gå över till 1 veckas omgång.

Det är också en del producenter som väljer att starta med 650 sugor med 30 kg produktion, eller 1 100 sugor med 7 kg produktion.

Boxmått

De mest använda boxtyperna i Danmark framgår av tabell 2.

Produktionsformer

Dansk svinproduktion står under en restriktiv lagstiftning, med avseende på hur stora stallarna får vara. Därför väljs vanligtvis en av följande modeller i tabell 3.

Dessa produktionsformer och dimensionering används i 90 proc av alla nya stallar. Dessutom finns enstaka producenter som av den ena eller andra grunden önskar andra stalltyper. Tidigare startade en del pro-

Några vanliga stalltyper i Danmark.

Grisningsstall	Bet.avd	Dräktighetsstall	Smågrisstall	Slaktsvinsstall
5 – 6 veckor	4 veckor	14 veckor	8 veckor	12 veckor
4,5 boxar	18 sugor	63 sugor	55 boxplatser	54 boxplatser

Tabell 1. Veckor per avdelning. Boxplatser per 100 årssugor per veckogrupp.

	Boxmått	Spalt %	Spalttyp	Golvvärme	Våtfoder	Torrfooder
Grisningsbox	160 x 260	40	Gjutjärn	ja	x	x
Dräktiga ¹⁾	Lösgående	35	Betong			x
Smågrisar	240 x 480	33	Gjutjärn	ja		x
Slaktsvin ²⁾	240 x 480	33 – 100	Betong	(ja)	x	x

(¹⁾ Lösgående dräktiga sugor hålls vanligtast i system med självstängande boxar eller i transpondersystem.

(²⁾ Fullspalt är inte tillåtet, men spalt med mindre än 10 % öppning räknas som dränerat golv, som så används i 1/3 av boxen och den övriga delen med vanlig spalt.

Tabell 2. Mest använda boxtyperna.

Tabell 3. De vanligaste modellerna av grisproduktion i Danmark.

Typ	Högsta tillåtna storlek
Sugor + smågrisar till 30 kg	650 sugor + 18 000 smågrisar/år
Sugor + smågrisar till 7,5 kg	1 150 sugor + 32 000 smågrisar/år
Smågrisar 7,5 – 30 kg	36 000 grisar/år
Slaktsvin 30 – 100 kg	9 000 grisar/år
Frats 7,5 – 100 kg	7 400 grisar/år

Avslutning

I den inledande fasen av ett bygge, när stallbyggnaderna planeras, är det viktigt att analysera alla system och möjligheter. Det är vår uppgift som säljare, att ge bästa möjliga råd och säkra att kunden får ett driftsäkert system som kan ge toppresultat. Det kan göras med hjälp av teckningar, gårdsbesök, utväxling av erfarenheter med andra grisproducenter och rådgivare. Utställningar, som Agromek, är också ett bra ställe att hämta ny kunskap vid.

Grisproduktionen både i Sverige och Danmark kännetecknas av hög kvalitetsnivå, hög grad av livsmedelssäkerhet med hänsyn till medicinförbrukning och spårbarhet. Vi har i båda länderna duktiga och välutbildade medarbetare, men vi är också de dyraste länderna i världen att producera griskött i och har samtidigt en stram lagstiftning. Vi kan därför endast överleva som grisproducenter, om vi hela tiden är bättre än våra övriga "kolleger" i resten av världen.

Detta inlägg om dansk stallbyggnation kan inte direkt överföras till svenska stallar, då tradition och lagstiftning är olika. Jag hoppas dock artikeln kan ge några nya idéer och tankar till nästa gång du ska investera i din grisproduktion.

Hans Højer Christensen

Hans Højer Farmteck A/S, Danmark

Privatägda slakterierna fortsatte öka 2004 Likaså KLS, medan Swedish Meats minskade

Swedish Meats minskade sin grisslakt 4,1 % i fjol, jämfört med 2003, och minskade sin andel av svenska grisslakten från 62,1 % 2003 till 57,8 % 2004. Samtliga privatslakterier som vi har med i vår noteringslista i @-GRIS har ökat slakten, likaså KLS.

slaktstatistik

Swedish Meats samarbete med norrländska slakterierna Siljans Chark och Nyhléns Chark har dock bidraget till att Swedish Meats marknadsandelar sänkts på papperet. Siljans Chark slaktar 24 269 grisar och har 0,7 % av slaktmarknaden. Nyhléns slaktar 14 742 grisar i Ullånger och 30254 grisar i Skellefteå och har 1,3 % marknadsandel. I huvudsak kommer slakten till dessa slakterier från Swedish Meats-medlemmar. Därmed blir inte Swedish Meats minskning av marknadsandelarna lika dramatisk, även om en betydande minskning skett.

3 362 841 grisar slaktades

2004 slaktades 3 362 841 grisar i Sverige, jämfört med 3 304 939 under 2003. Det är en ökning med 57 092 grisar. De privatägda slakterierna och KLS har tagit hand om hela den ökade grisproduktionen. Dessutom har man tagit, eller fått överta från Swedish Meats ytterligare grisar. Swedish Meats minskade slakten med 83 733 grisar 2004.

Dahlbergs Slakteri ökade 37,2 % (och har en marknadsandel på 3,3 %), Dalsjöfors ökade 54,2 % (marknadsandel 1,3 %), Ginsten Slakteri ökade 25 % (1,6 %), Skövde Slakteri ökade 6,3 % (7,2 %), Alviksgården ökade 8 % (1,3 %), Sydkött 3,3 % (3,3 %), Ugglarps 4,6 % (5,1 %) och största privatslakteriet SLP 6,9 % (med en marknadsandel på 9,0 %). KLS ökade 4,7 % och har en marknadsandel på 6,9 %.

Ökad andel privatslakt

Det är givetvis lättare att öka många procent utifrån en liten slaktandel. De reella talen är intressantare, här är 2004 års slaktsiffror, 2003 inom parentes: Swedish Meats 1 944 071 (2 027 834), Dahlbergs 109 812 (80 037), Dalsjöfors 42 478 (27 543), Ginsten 53 573 (42 862), Skövde Slakteri 243 006 (228 543), Alviksgården 42 733 (39 573), Sydkött 109 593 (106 076), Ugglarps 172 717 (165 141), SLP 304 334 (284 702), KLS 232 273 (221 834).

SM-grisar ökade Siljans Chark

Ser vi på den symbolladdade andelen kooperativ kontra privatslakt, så går det fortsatt utifrån med den kooperativa. Swedish Meats och KLS har tillsammans 64,9 % och privatslakten har drygt 35 %, inkl småslakterier. Men KLS håller ställningen och t o m ökar,

medan Swedish Meats svarar för minskningen. 2003 var förhållandet 68,8 % kooperativ slakt och 31,2 privatslakt.

Störste procentvinnaren 2004 är Siljans Chark, som ökat 690 % från 3 072 grisar till 24 269 och har nu 0,7 % av marknaden. Men det är alltså Swedish Meats-grisar som ger ökningen.

I fjol hade slakterierna 57 900 grisar fler än året innan att slåss om, men i år väntas grisproduktionen minska minst tre procent. Då är det ännu tuffare att slåss om grisarna.

Swedish Meats allt bättre ekonomi innebär också hårdare motstånd mot att släppa från sig slaktgrisar, vilket bl a uppmärksammade överköp av producenter vittnar om.

När du läser siffrorna, tänk också på att viss legoslakt förekommer. Slaktade grisar vid ett visst slakteri, behöver inte vara helt överensstämmande med antalet inköpta grisar. Källa: KCF och Jordbruksverket.

Lars-Gunnar Lannhard

SM 140 "Bra i magen" pulver

Förebygger tarmproblem Ökad tillväxt Ökad lönsamhet

TERRA NOVA®
TerraNova Svenska AB
Box 34, 730 40 Kolbäck
Tel 0220-37 410 Fax 0220-37 411

Försäljning

Kurt-Holger Eriksson

Tel 0430-308 07, 0708-305 949

Fax 0430-305 94

Välkommen

som leverantör av smågrisar och slaktsvin!

Ystad Slakteri AB

Ruuthsbo, 0411-787 40, 070-328 47 22

Tom Hansson

Lundens Djurhälsa

Ser helheten i din besättning!

Professionell veterinär svinrådgivning

Tel 070-559 12 00, -99, (0346-912 00)

Hans Højer

FarmTech a/s

Försäljning och service ring: 0045-55 45 05 50, fax 0045-55 45 05 51

www.farmtech.dk info@farmtech.dk

Torrfooder
daltec

Inventarier
PanelTech A/S
inventar til effektive svineproducenter

Ventilation & våtfoder
Fancom
AGRI-COMPUTERS